

GODIŠNJE IZVJEŠĆE O AKTIVNOSTIMA

SUKLADNO ČLANKU 55.
AKTA O DIGITALNIM
USLUGAMA

01 SIJEČNJA 2024 –
31 PROSINCA 2024

HRVATSKA REGULATORNA AGENCIJA
ZA MREŽNE DJELATNOSTI

GODIŠNJE IZVJEŠĆE O AKTIVNOSTIMA

Sukladno članku 55. Akta o digitalnim uslugama

1. siječnja 2024. – 31. prosinca 2024.

Sadržaj

1. Uvod	3
2. Pritužbe (članak 53. DSA-a)	4
3. Nalozi (članci 9. i 10. DSA)	5
4. Tijela za izvansudsko rješavanje sporova (članak 21. DSA)	5
5. Pouzdani prijavitelji (članak 22. DSA)	6
6. Provjereni istraživači (članak 40. DSA)	7
7. Provedba i nacionalne/međunarodne aktivnosti	7
Prilog I – Izvješće o aktivnostima vezanim uz izbore za Europski parlament i predsjedničke izbore	11

1. Uvod

Općenito o Aktu o digitalnim uslugama (DSA)

Akt o digitalnim uslugama (DSA) uspostavlja usklađena pravila za sigurno, predvidljivo i pouzdano internetsko okruženje prilikom korištenja tzv. usluga posredovanja, što uključuje, primjerice, internetske platforme, usluge smještaja informacija na poslužitelju ili internetske tražilice. Primjeri takvih pravila uključuju: (1) dodatne zahtjeve transparentnosti o načinu na koji internetske platforme moderiraju sadržaj, (2) pravo građana na pristup izvensudskom rješavanju sporova te (3) pravila o statusu pouzdanih prijavitelja i obveze transparentnosti za pouzdane prijavitelje.

DSA također ima za cilj spriječiti nezakonit sadržaj na internetu, zaštititi maloljetnike te spriječiti širenje dezinformacija. Pružatelji vrlo velikih internetskih platformi (Very Large Online Platforms – VLOPs) i vrlo velikih internetskih tražilica (Very Large Online Search Engines – VLOSEs) podliježu dodatnom nadzoru, uključujući obvezu transparentnog oglašavanja i objave procjena sistemskih rizika.

Nadzor nad DSA provode koordinatori za digitalne usluge (Digital Services Coordinators - DSCs), druga nacionalna nadležna tijela imenovana u državama članicama te, za VLOPs i VLOSEs, Europska komisija.

DSA se u cijelosti primjenjuje od 17. veljače 2024.

Hrvatska regulatorna agencija za mrežne djelatnosti (HAKOM) obavlja dužnost koordinatora za digitalne usluge Republike Hrvatske od 15. veljače 2024., temeljem Odluke Vlade RH (Narodne novine br. 19/2024)¹. Valja istaknuti da je, u trenutku izrade ovoga izvješća, predmetna Odluka prestala važiti, dok HAKOM nastavlja obavljati navedenu dužnost sukladno odredbama Zakona o provedbi Uredbe (EU) 2022/2065 (Narodne novine, br. 67/2025)², koji je stupio na snagu 17. travnja 2025.

Pozadina

Članak 55. DSA obvezuje svakog koordinatora za digitalne usluge pripremiti i objaviti godišnje izvješće s detaljima o svojim aktivnostima u protekloj godini. Izvješće mora sadržavati podatke o pritužbama zaprimljenima temeljem članka 53. DSA te, među ostalim, broj i predmet naloga za djelovanje protiv nezakonitog sadržaja ili naloga za davanje informacija, izdanih od strane nadležnih nacionalnih pravosudnih ili upravnih tijela relevantne države članice, sukladno člancima 9. i 10. DSA. Izvješće također mora uključivati informacije o radnjama poduzetima kao odgovor na te naloge, a koje se dostavljaju koordinatorima za digitalne usluge.

¹ https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2024_02_19_306.html

² https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2025_04_67_857.html

Godišnje izvješće o aktivnostima dostavlja se i Europskoj komisiji te Europskom odboru za digitalne usluge.

Za države članice koje su imenovale više nadležnih tijela za nadzor i provedbu DSA, koordinator za digitalne usluge mora objediniti aktivnosti svih tih tijela u jedno cjelovito godišnje izvješće.

Kako su nadležna tijela za nadzor i provedbu DSA u Hrvatskoj formalno imenovana tek 2025., nakon razdoblja na koje se ovo izvješće odnosi, izvješće ne uključuje podatke tih tijela. Takvi će se podaci uključiti u sljedeća godišnja izvješća nakon početka njihovog operativnog rada.

2. Pritužbe (članak 53. DSA-a)

Uvod

Članak 53. DSA-a propisuje prava primatelja usluga posredovanja, ili bilo kojeg ovlaštenog tijela, organizacije ili udruženja koje djeluje u njihovo ime, da podnesu pritužbu protiv pružatelja tih posredničkih usluga zbog kršenja DSA. Pritužbe se podnose koordinatoru za digitalne usluge u državi članici u kojoj se primatelj usluge nalazi ili ima poslovni nastan.

Koordinator za digitalne usluge razmatra pritužbu i, prema potrebi, prosljeđuje je koordinatoru za digitalne usluge u državi članici u kojoj pružatelj usluge ima poslovni nastan, po mogućnosti prilažući svoje mišljenje. Ako je pritužba u nadležnosti drugog tijela unutar iste države članice, koordinator je prosljeđuje odgovarajućem nadležnom tijelu.

Pritužbe u 2024.

Tijekom 2024. HAKOM je na nacionalnoj razini zaprimio četiri pritužbe (uklanjanje oglasa, suspenzija računa, nezakonit sadržaj, organizacija internetskog sučelja). Jedna je podnesena protiv pružatelja usluga sa sjedištem u Hrvatskoj, a preostale tri odnosile su se na vrlo velike internetske platforme (VLOPs) i vrlo velike internetske tražilice (VLOSEs). Navedene pritužbe nisu prosljeđene odgovarajućim koordinatorima drugih država članica u kojima su ti pružatelji registrirani. U tim su slučajevima problemi ili riješeni izravno između podnositelja pritužbi i pružatelja, ili nisu bili ispunjeni uvjeti za prosljeđivanje — primjerice, kada podnositelji pritužbi nisu prethodno kontaktirali pružatelje usluga. HAKOM nije primio niti jednu pritužbu od drugih koordinatora za digitalne usluge.

Pritužbe koje su dovele do formalnih postupaka u 2024.

U 2024. HAKOM nije pokrenuo formalne postupke temeljem pritužbi zaprimljenih prema članku 53. DSA.

3. Nalozi (članci 9. i 10. DSA)

Uvod

Članak 9. DSA propisuje obveze pružatelja usluga posredovanja kada prime nalog za djelovanje protiv nezakonitog sadržaja izdan od nacionalnih pravosudnih ili upravnih tijela. Po zaprimanju takvog naloga, pružatelj mora obavijestiti tijelo koje ga je izdalo (ili drugo tijelo navedeno u nalogu) o tome je li i kada postupio po nalogu. Članak također propisuje uvjete koje moraju ispunjavati nalozi koje izdaju nacionalna tijela.

Tijelo koje izdaje nalog, ili drugo tijelo navedeno u nalogu, dužno je proslijediti nalog i podatke o njegovoj provedbi koordinatorskom za digitalne usluge države članice izdavatelja. Koordinator zatim te podatke dostavlja svim ostalim koordinatorskim za digitalne usluge.

Članak 10. DSA obvezuje pružatelje usluga posredovanja da po primitku naloga za davanje određenih informacija o pojedinačnom primatelju svojih usluga, bez odgode pruže informacije relevantnom nacionalnom pravosudnom ili upravnom tijelu, ili bilo kojem drugom tijelu navedenom u nalogu. Slično kao i članak 9., članak 10. također definira uvjete koje moraju ispunjavati nalozi izdani od nacionalnih tijela. Tijelo koje je izdalo nalog ili, ako je to primjenjivo, tijelo koje je navedeno u nalogu dužno je proslijediti nalog i podatke o njegovoj provedbi koordinatorskom za digitalne usluge države članice izdavatelja. Koordinator zatim te podatke dostavlja svim ostalim koordinatorskim za digitalne usluge.

Nalozi u 2024.

U 2024. HAKOM nije zaprimio nijedan nalog prema člancima 9. i 10. DSA, budući da nadležna tijela za izdavanje takvih naloga u Republici Hrvatskoj još nisu bila imenovana.

4. Tijela za izvansudsko rješavanje sporova (članak 21. DSA)

Uvod

Prema DSA, tijela za izvansudsko rješavanje sporova nude korisnicima dodatnu priliku za rješavanje sporova s internetskim platformama oko moderiranja sadržaja. Internetske platforme obvezne su obavijestiti korisnike o ovoj opciji rješavanja problema te surađivati s certificiranim tijelima za izvansudsko rješavanje sporova. Koordinator za digitalne usluge na zahtjev certificira tijela za izvansudsko rješavanje sporova, ako ta tijela ispunjavaju uvjete iz članka 21. DSA. Primjerice, tijela za izvansudsko rješavanje sporova moraju biti neovisna. Osim toga, moraju imati dovoljno stručnosti, na primjer, u određenoj vrsti nezakonitog sadržaja. Tijela za rješavanje sporova moraju rješavati sporove na barem jednom službenom jeziku Europske unije.

Certificirana tijela za izvansudsko rješavanje sporova u 2024.

Tijekom 2024. HAKOM nije certificirao nijedno tijelo za izvansudsko rješavanje sporova jer nacionalni pravni okvir koji uređuje postupak certificiranja još nije bio uspostavljen. Također, tijekom izvještajnog razdoblja nije zaprimljen niti jedan zahtjev za certificiranje od strane potencijalnih tijela.

5. Pouzdani prijavitelji (članak 22. DSA)**Uvod**

Prema Aktu o digitalnim uslugama (DSA), pouzdani prijavitelji odgovorni su za otkrivanje potencijalno nezakonitog sadržaja i upozoravanje internetskih platformi. Oni su stručnjaci za prepoznavanje određenih vrsta nezakonitog sadržaja na internetu, poput govora mržnje, terorističkog sadržaja, krivotvorenih proizvoda ili dječje pornografije te takve sadržaje prijavljuju internetskim platformama. Prijave pouzdanih prijavitelja platforme moraju obrađivati prioritetno, budući da se pretpostavlja njihova veća točnost u odnosu na prijave prosječnih korisnika. Status pouzdanog prijavitelja dodjeljuje Koordinator za digitalne usluge (DSC) države članice u kojoj je osnovan podnositelj zahtjeva. DSC-ovi nadziru postupak prijave, osiguravajući da subjekti ispunjavaju kriterije utvrđene u članku 22. DSA, kao što su neovisnost od bilo koje internetske platforme ili posebna stručnost. U skladu s člankom 22. stavkom 8. DSA, Europska komisija, nakon savjetovanja s Europskim odborom za digitalne usluge, prema potrebi donosi smjernice za pomoć pružateljima internetskih platformi i Koordinatorima za digitalne usluge u primjeni kriterija za dodjelu statusa pouzdanog prijavitelja. Te su smjernice trenutno u pripremi, a njihovo donošenje očekuje se u prosincu 2025.

Pouzdaní prijavitelji u 2024.

Tijekom 2024. HAKOM nije dodijelio status pouzdanog prijavitelja jer u tom razdoblju nije postojao nacionalni pravni temelj za provedbu ovog postupka. Kao što je navedeno u ranijim dijelovima ovog izvješća, Zakon o provedbi Akta o digitalnim uslugama usvojen je 2025. godine i predviđa donošenje podzakonskog akta kojim se utvrđuju kriteriji i način dodjeljivanja, suspendiranja ili opozivanja statusa pouzdanog prijavitelja. HAKOM je trenutno u postupku izrade tog podzakonskog akta te nastoji u najvećoj mogućoj mjeri uzeti u obzir smjernice Europske komisije, koje su također u završnoj fazi pripreme.

U međuvremenu, jedna organizacija je HAKOM-u iskazala interes za stjecanje statusa pouzdanog prijavitelja te je s istom održan inicijalni sastanak i nastavljena redovita komunikacija.

6. Provjereni istraživači (članak 40. DSA)

Uvod

Provjereni istraživači su istraživači koji imaju pravo pristupa podacima koji nisu javno dostupni radi svojih istraživanja o sistemskim rizicima ili mjerama za smanjenje rizika na vrlo velikim internetskim platformama i internetskim pretraživačima. Sistemski rizici su rizici koji mogu nanijeti ozbiljnu štetu društvu ili gospodarstvu u cjelini, primjerice širenje nezakonitog sadržaja ili miješanje u izbore. Kako bi ostvario pristup relevantnim podacima, koordinator za digitalne usluge (DSC) države članice u kojoj je osnovana određena vrlo velika internetska platforma ili internetski pretraživač može istraživaču dodijeliti status provjerenog istraživača, ako je istraživač dokazao da ispunjava uvjete propisane člankom 40. DSA. Vrlo velike internetske platforme i internetski pretraživači dužni su omogućiti pristup tim podacima istraživačima kojima je dodijeljen status provjerenog istraživača.

Status provjerenih istraživača u 2024.

Tijekom 2024. HAKOM nije dodijelio status provjerenog istraživača niti provodio aktivnosti odobravanja pristupa podacima, s obzirom da nijedna vrlo velika internetska platforma ili tražilica nema sjedište u Hrvatskoj, a Delegirana uredba iz članka 40. stavka 13. DSA još nije stupila na snagu.

Ipak, HAKOM je održao preliminarne razgovore s predstavnicima akademske zajednice i organizacija civilnog društva koje su iskazale interes za potencijalnu buduću suradnju u području istraživanja rizika u okviru DSA.

7. Provedba i nacionalne/međunarodne aktivnosti

Uvod

U 2024. godini HAKOM je sudjelovao u nizu nacionalnih i međunarodnih aktivnosti – kako formalnih, tako i neformalnih – usmjerenih na poticanje usklađenosti, jačanje suradnje među dionicima te osiguranje učinkovite provedbe Akta o digitalnim uslugama (DSA). Ove aktivnosti nadopunile su provedbene aktivnosti te pridonijele podizanju svijesti, jačanju kapaciteta i promicanju transparentnosti u digitalnom ekosustavu, a detaljnije se opisuju u daljnjem tekstu.

Provedbene aktivnosti u 2024.

- Obrada prijava za upis u DSA bazu transparentnosti,
- Obrada zaprimljenih pritužbi korisnika,
- Aktivno doprinošenje zaštiti integriteta predsjedničkih izbora održanih u prosincu 2024./siječnju 2025. kroz koordinaciju s platformama i organizacijama civilnog društva. Izvješće o ovoj aktivnosti uključeno je u odjeljak pod naslovom *Zaštita izbornog integriteta*.

Nacionalne aktivnosti

Na nacionalnoj razini HAKOM je sudjelovao u širokom spektru angažmana s dionicima, konzultacijama i tematskim događanjima usmjerenim na podršku provedbi Akta o digitalnim uslugama te promicanje sigurnih i pouzdanih digitalnih usluga. Ključna područja aktivnosti uključivala su:

- Adresiranje dezinformacija i govora mržnje kroz stručne rasprave, okrugle stolove i panel diskusije,
- Sudjelovanje na međuinstitucionalnim i parlamentarnim sastancima koji se bave temama poput medijske pismenosti, ravnopravnosti spolova i sigurnosti korisnika,
- Komunikaciju s javnošću putem medijskih nastupa, intervju a i sudjelovanja u javnim raspravama o odgovornosti platformi i kulturi provjere činjenica,
- Suorganizaciju događaja „(R)evolucija digitalnih usluga: kako europska pravila oblikuju (online) svijet“, u suradnji s Predstavništvom Europske komisije u Hrvatskoj, s naglaskom na utjecaj Akta o digitalnim uslugama na hrvatsko, europsko i globalno digitalno tržište.

Osim toga, HAKOM je objavio edukativne materijale, uključujući brošuru *Ključevi za sigurniji internet*, koja je podijeljena svim učenicima petih razreda u Hrvatskoj kao dio aktivnosti usmjerenih na mlade korisnike interneta.

Međunarodne aktivnosti

Na razini EU i na međunarodnoj razini, HAKOM je aktivno doprinosaio provedbi i usklađenom nadzoru Akta o digitalnim uslugama (DSA) sudjelovanjem na brojnim stručnim radionicama, konzultacijama s dionicima i regulatornim forumima na visokoj razini. Ključna područja angažmana uključivala su:

- Suradnju s Europskom komisijom i drugim koordinatorima za digitalne usluge u vezi s vrlo velikim internetskim platformama (VLOPs) i vrlo velikim internetskim tražilicama (VLOSEs),
- Sudjelovanje u konzultacijama s dionicima o izradi smjernica za Akt o digitalnim uslugama (DSA), posebice onih koje se odnose na zaštitu maloljetnika i pristup podacima u svrhu istraživanja,
- Sudjelovanje na međusektorskim događanjima koja obrađuju šire regulatorne izazove, uključujući kibernetičku sigurnost, odgovornost digitalnih platformi i ulogu nacionalnih regulatora u digitalnom dobu,
- Aktivno sudjelovanje u radnim skupinama BEREC-a³, IRG-a⁴ i događanjima u okviru mađarskog predsjedanja Vijećem EU-a,

³ Tijelo europskih regulatora za elektroničke komunikacije (en. *Body of European Regulators for Electronic Communications - BEREC*), <https://www.berec.europa.eu/en>

⁴ Skupina neovisnih regulatora (en. *Independent Regulators Group - IRG*), <https://www.irg.eu/>

- Sudjelovanje na Forumu za sigurniji Internet⁵ s doprinosom raspravama o zaštiti djece i mladih u digitalnom okruženju,
- Sudjelovanje na specijaliziranim treninzima o provedbi Akta o digitalnim uslugama organiziranim od strane Europske komisije,
- Sudjelovanje u specijaliziranoj edukaciji na temu Akta o digitalnim uslugama, u organizaciji Cullen International, s ciljem jačanja institucionalnog znanja i praktičnog razumijevanja novog regulatornog okvira.

Aktivnosti vezane uz integritet izbora u 2024.

Tijekom 2024. godine HAKOM je proveo niz preventivnih i nadzornih aktivnosti s ciljem očuvanja integriteta izbora za Europski parlament i predsjedničkih izbora u digitalnom okruženju.

Na **nacionalnoj** razini, HAKOM je imenovan stalnim članom Nacionalne mreže za suradnju, osnovane radi jačanja koordinacije ključnih dionika tijekom izbornog procesa. U tom svojstvu, HAKOM je sudjelovao na koordinacijskom sastanku 14. ožujka 2024., koji je organiziralo Ministarstvo pravosuđa i uprave⁶. Teme su uključivale zaštitu izborne infrastrukture, suzbijanje kibernetičkih i hibridnih prijetnji te ublažavanje dezinformacija.

Tijekom oba izborna procesa, HAKOM je održavao komunikacijske protokole s platformama, organizacijama civilnog društva i nacionalnim tijelima. U suradnji s Državnim izbornim povjerenstvom (DIP) provedene su mjere za davanje prednosti službenim informacijama u rezultatima pretraživanja, reguliranje političkog oglašavanja te osiguravanje pravodobnog odgovora na prijavljeni sadržaj.

HAKOM je tijekom izbornih razdoblja osigurao operativnu spremnost i postupao po nekoliko prijava koje su se odnosile na potencijalno nezakonit ili štetan sadržaj. Nisu utvrđeni sistemski rizici, a platforme su postupale u skladu sa svojim obvezama prema Aktu o digitalnim uslugama (DSA).

Na razini **Europske unije**, HAKOM je aktivno doprinosio radu Europskog odbora za digitalne usluge, sudjelujući u radnim skupinama za integritet izbora te u ad hoc radnoj skupini Europske komisije za izbore. Ove aktivnosti omogućile su razmjenu nacionalnih iskustava i doprinijele koordiniranim odgovorima na razini cijele EU.

Dodatne pojedinosti o aktivnostima vezanim uz izbore navedene su u Prilogu I. ovog izvješća.

⁵ <https://digital-strategy.ec.europa.eu/hr/events/safer-internet-forum-2024>

⁶ Od lipnja 2024. – Ministarstvo pravosuđa, uprave i digitalne transformacije

Europski odbor za digitalne usluge

Europski odbor za digitalne usluge (dalje: „Odbor”) ima za cilj doprinijeti sigurnom, predvidljivom i pouzdanom internetskom okruženju koje potiče inovacije, a istodobno štiti temeljna prava. Kroz rad Odbora, Europska komisija i koordinatori za digitalne usluge (DSCs) djeluju kao jedinstven tim, primjenjujući europski pristup provedbi DSA. Odbor tako ima ključnu ulogu u osiguravanju dosljedne primjene DSA u cijeloj Europskoj uniji, na korist svih europskih građana, društva i gospodarstva.

Odbor predstavlja platformu za raspravu o svim relevantnim pitanjima i prioritetima vezanim uz primjenu DSA. Bliska, povjerljiva suradnja i koordinacija, uzimajući u obzir specifičan utjecaj posredničkih usluga u pojedinim državama članicama, ključni su za učinkovitu i usklađenu provedbu DSA u cijeloj Europskoj uniji.

Za DSC-ove koji sudjeluju u radu Odbora, važno je aktivno doprinositi tom procesu. Članovi Odbora pružaju podršku, savjete i pomoć Europskoj komisiji i drugim DSC-ovima u njihovim nadzornim zadaćama. Međusobno razmjenjuju iskustva i stručna znanja, po potrebi se savjetuju s vanjskim stručnjacima te sudjeluju u analizi novih pitanja povezanih s digitalnim uslugama na unutarnjem tržištu. Stoga sudjelovanje u radu Odbora zahtijeva aktivnu ulogu u suradnji i zajedničkom radu na osiguravanju usklađenosti s DSA, uzimajući u obzir specifični kontekst svake države članice.

U 2024. godini Europski odbor za digitalne usluge održao je ukupno 12 sastanaka⁷. Ti sastanci bili su ključna platforma za raspravu o tekućoj provedbi i primjeni Akta o digitalnim uslugama (DSA) u cijeloj Europskoj uniji. Omogućili su članovima Odbora uključivanje u detaljne rasprave o raznim pitanjima i prioritetima u području digitalnih usluga. Svaki je sastanak dao značajan doprinos ostvarenju zajedničkog cilja - izgradnji sigurnog, transparentnog i inovativnog digitalnog okruženja u cijeloj EU.

HAKOM je sudjelovao na svim sastancima Odbora. Osim toga, stručnjaci HAKOM-a sudjelovali su u svim radnim skupinama⁸ koje su osnovane u okviru Odbora:

- Radna skupina 1 – Horizontalna i pravna pitanja
- Radna skupina 2 – Suradnja
- Radna skupina 3 – Moderiranje sadržaja i pristup podacima
- Radna skupina 4 – Integritet informacijskog prostora
- Radna skupina 5 – Potrošači i internetska tržišta
- Radna skupina 6 – Zaštita maloljetnika
- Radna skupina 7 – Nalozi i kaznena pitanja
- Radna skupina 8 – Pitanja u području IT-a

⁷ <https://digital-strategy.ec.europa.eu/hr/policies/dsa-board>

⁸ <https://digital-strategy.ec.europa.eu/hr/policies/dsa-board-working-groups>

Prilog I – Izvješće o aktivnostima vezanim uz izbore za Europski parlament i predsjedničke izbore

Uvod

U 2024. godini u Hrvatskoj su održani izbori za Europski parlament (lipanj) i izbori za predsjednika republike (prosinac 2024. – siječanj 2025.). Kao imenovani Koordinator za digitalne usluge (DSC), HAKOM je provodio niz koordiniranih aktivnosti u skladu s Aktom o digitalnim uslugama (DSA) s ciljem očuvanja integriteta ovih demokratskih procesa u digitalnom okruženju.

Institucionalna koordinacija

Prije izbora, HAKOM je imenovan stalnim članom Nacionalne mreže suradnje, koordinacijskog mehanizma uspostavljenog od strane Ministarstva pravosuđa i uprave. Mreža okuplja ključne institucije uključene u nadzor izbora, kibernetičku sigurnost i javnu komunikaciju.

Dana 14. ožujka 2024. HAKOM je sudjelovao na sastanku Mreže na kojem su raspravljene sljedeće teme:

- Razmjena iskustava među članovima mreže,
- Tehničke i organizacijske mjere za upravljanje sigurnosnim rizicima povezanim s izborima,
- Zaštita izborne infrastrukture i otpornost na hibridne i kibernetičke prijetnje,
- Mjere za suzbijanje dezinformacija i lažnih vijesti.

Izbori za Europski parlament (lipanj 2024.)

HAKOM je osigurao operativnu spremnost svog tima u suradnji s Državnim izbornim povjerenstvom (DIP) te Ministarstvom pravosuđa, uprave i digitalne transformacije. Održavao je otvorene komunikacijske kanale s internetskim platformama i postupao po zaprimljenim obavijestima vezanim uz potencijalno nezakonit sadržaj.

Na EU razini HAKOM je:

- Sudjelovao u ad hoc radnoj skupini Europske komisije za tematiku izbora (ožujak – lipanj 2024.),
- Sudjelovao u Radnoj skupini 4 – Integritet informacijskog prostora, u okviru Europskog odbora za digitalne usluge,
- Pridonosio nacionalnim uvidima za *Izvješće Odbora o europskim izborima – Akt o digitalnim uslugama i Kodeks dobre prakse u suzbijanju dezinformacija*⁹, redovitim dostavljanjem informacija o nacionalnom kontekstu i provedenim mjerama u Hrvatskoj,

⁹ <https://digital-strategy.ec.europa.eu/hr/library/european-board-digital-services-publishes-post-election-report-eu-elections>

- U rujnu 2024. sudjelovao i u FOCUS grupi koju je organizirala *Democracy Reporting International*, s ciljem razmjene iskustava među državama članicama EU-a i nevladinim organizacijama.

Tijekom ovog izbornog ciklusa nisu identificirani značajniji incidenti ni sistemski rizici.

Predsjednički izbori (prosinac 2024. – siječanj 2025.)

U suradnji s Europskom komisijom, Državnim izbornim povjerenstvom (DIP), civilnim društvom i platformama (uključujući VLOPs), HAKOM je proveo niz preventivnih mjera za rješavanje potencijalnih digitalnih rizika povezanih s predsjedničkim izborima.

Pripremne aktivnosti uključivale su:

- Održavanje okruglog stola na visokoj razini 11. studenog 2024., s predstavnicima Komisije, platformi, DIP-a i organizacijama civilnog društva (GONG, Faktograf),
- Bilateralne konzultacije s platformama radi uspostave komunikacijskih protokola i mehanizama moderiranja sadržaja,
- Dogovore s platformama o prioritetnom prikazivanju provjerenih izbornih informacija te ograničavanju političkog oglašavanja tijekom razdoblja izborne šutnje,
- Kontaktiranje predsjedničkih kandidata radi informiranja o mogućnostima dodatne zaštite njihovih korisničkih računa na društvenim mrežama od potencijalnih zlouporaba, manipulacija i dezinformacija, uz najavu platformi da će tim računima posvetiti pojačanu pažnju.

Tijekom izbornog razdoblja:

- HAKOM je obradio šest prijava: četiri od civilnog društva (GONG), jednu od DIP-a i jednu od pojedinca/fizičke osobe. Prijave su uglavnom bile usmjerene izravno prema platformama, dok je HAKOM, u ulozi koordinatora, o njima bio informiran radi osiguravanja nadzora nad postupanjem i pravodobnog praćenja situacije.
- Sve su platforme pravovremeno i na odgovarajući način obradile prijave,
- Nisu utvrđeni sistemski rizici ni koordinirane dezinformacijske kampanje, no medijski izvještaji ukazali su na korištenje mreže lažnih profila od strane jednog predsjedničkog kandidata. Iako ocijenjen kao izoliran slučaj, incident je dodatno naglasio potrebu za stalnim nadzorom te jačanjem suradnje između dionika digitalnog prostora, nadležnih tijela i organizacija civilnog društva.
- Tijekom kampanje Centar za otpornost informacija (CIR) objavio je izvješće u kojem se navodi potencijalni proruski digitalni utjecaj na izborni proces u Hrvatskoj. Neovisne procjene koje su provele internetske platforme, međutim, nisu potvrdile navode iz izvješća. Nadalje, domaće organizacije civilnog društva javno su kritizirale izvješće zbog metodoloških nedostataka i niza unutarnjih nedosljednosti, izražavajući zabrinutost u pogledu njegove objektivnosti i vjerodostojnosti. HAKOM je pomno pratio ova događanja te je uzeo u obzir i reakcije javnosti

i odgovore platformi u širem kontekstu procjene izbornih rizika u okviru Akta o digitalnim uslugama.

- HAKOM je također pratio medijska i stručna izvješća vezana uz korištenje alata generativne umjetne inteligencije, no tijekom ovog ciklusa nije utvrđena njihova značajnija uporaba.

Zaključak

Predsjednički izbori 2024./2025. provedeni su u digitalnom okruženju bez većih incidenata ili sigurnosnih prijetnji. Internetske platforme postupale su u potpunosti u skladu s odredbama Akta o digitalnim uslugama. Sustavno planiranje, uspostavljeni komunikacijski mehanizmi i koordinacija svih dionika – uključujući HAKOM, Državno izborno povjerenstvo (DIP), platforme i organizacije civilnog društva – pridonijeli su transparentnosti, vjerodostojnosti i otpornosti izbornog procesa na digitalne prijetnje.

111110100101 111110100
001001101010 011011
010101011101 1001100
110110000010 101000
001010101001 011
110101010110 10
00101101100
1101011

ZAGREB, KOLOVOZ 2025.